ANIVERSĂRI BĂNĂȚENE:

Prima instăpânire românească în Banat, instalarea primului prefect român

Proclamațiunea d-rului Aurel Cosma către populație

Timișoara, 30 Oct.

Banatul n'a avut aceeași evoluție fericită spre unire, ca Ardealul, care la 1 Decembrie 1918 a putut în mod nestingherit să-și trimită delegații la marea adunare națională.

In ziua de 17 Noembrie 1918, armata sârbească a ocupat Timișoara și a desființat atât consiliul național român, înființat cu atâta însuflețire la 31 Octombrie, cât și gărzile naționale.

Ocupația sârbească a durat până la 27 Iulie 1919. Cu ocaziunea plecării lor definitive din Timișoara, sârbii au încărcat pe șlepuri mobilierul prefecturii, arhiva și tot ce puteau lua.

Românii au intervenit la ecluzele superioare ale canalului Bega, să fie îndrumată apa canalului în albia Timișului, astfel că șalupele încărcate cu mobilierul prefecturei, au rămas împotmolite în port. Această împrejurare nu i-a oprit însă să transporte cu trenurile aceste bunuri.

Banatul fiind sub ocupație sârbească, cu ocaziunea marei adunări dela Alba-Iulia, care a proclamat unirea provinciilor românești, delegații acestei provincii pentru adunare au fost opriți de armata sârbă, trebuind să se furișeze de sub ocupație, pentru a merge acolo, unde le poruncea datoria ceasului.

Dar ceeace vrem să arătăm noi în cadrul acestui reportaj, este alt eveniment istoric, acel al instalării primului prefect român al județului Timiș Torontal, actul preluării „imperiului român" cum atât de sugestiv numește acest fapt, gazetele vremei.

Armatele sârbești care ocupaseră provizoriu, timp de opt luni, Banatul, se retrag în ziua de Duminică 27 Iulie 1919. iar a doua zi Luni 28 Iulie d-rul Aurel Cosma, însoțit de un ofițer francez, se prezentă și preia conducerea orașului și județului

Insoțit de generalul francez De Tournade, dr. Aurel Cosma se prezintă la primăria orașului, unde preia conducerea municipiului dela primarul Geml. De aici trece la prefectura județului, de unde prefectul numit de sârbi, un oarecare Filipov, dispăruse.

Aici găsesc însă pe subprefectul Ferenczi, căruia i se aduce la cunoștință faptul că asupra județului Timiș-Torontal s'a extins autoritatea Consiliului dirigent.

La obiecțiunea acestuia că nu pricepe, prefectul Cosma i s'a adresat în ungurește: „Este regretabil, d-le subprefect ,că după un serviciu de 30 ani în administrație, n'ai învățat limba acestui județ".

Timp de o săptămână prefectul Cosma a funcționat fără să aibă la dispoziție armată, cea franceză era doar simbolică. A-bia în ziua de 3 August 1919 armata română își face intrarea triumfală în Timișoara în frunte cu colonelul Economu.

Pentru importanța ei istorică, publicăm aici proclamația lansată de primul prefect român al Timiș-Torontalului, cu prilejul instalării sale în fruntea județului.

PROCLAMAȚIUNE!

„La ordinul d-lui g-ral Tournade și la propunerea Consiliului dirigent român din Sibiu, cu ziua de azi, am luat asupra mea conducerea administrativă a județului Timiș Torontal și a orașului Timișoara.

„Puterea executivă o voiu exercita în spiritul Consiliului dirigent și sub autoritatea comandantului francez din localitate.

Organizațiunile polițienești din localitate își vor îndeplini pretutindenea și mai departe datoriile; datoria lor cea mai de căpetenie va fi, ca prin ajutorul armatei și al jandarmeriei, să apere siguranța personală și avutul publicului.

„Voi urmări cu deosebită grijă, orice tentativă, care ar periclita ființenia proprietății particulare, ori ar tinde spre turburarea ordinei publice și o voiu înăbuși-o în germenele ei, tot așa îmi stau la dispoziție mijloacele necesare, pentru a înfrâna orice agitațiune contra oricărei confesiuni clase sau naționalități.

„Fac apel la datoria tuturor funcționarilor publici să rămână la posturile lor și să-și provadă cu conștiință datoriile oficiale. In schimbul acestei îndatoriri se vor lua măsurile de lipsă, pentru asigurarea existenței materiale, atât a lor cât și a familiilor și a persoanelor trecute la pensie.

„Prin importul materialelor brute și de altă categorie, administrațiunea va da fiecăruia, dar în special clasei muncitoare, prilej de muncă, ca să-și poată ameliora starea materială. Numai prin muncă cinstită și liberă de uzură o pot considera de bază, la bunăstarea materială a societății omenești, de aceia trândavii să nu conteze la nici un sprijin și la nici o cruțare din partea mea.

„Stagnarea de până acum a vieții economice și în special defectuositatea, nesiguranța și exploatarea de către precupeții fără suflet a circulațiunei terenurilor, a îngreunat simțitor aprovizionarea publică și procurarea articolelor de primă necesitate. Această situație anormală va înceta, căci prin lărgirea liniei demarcaționale spre vest și sud, municipiile respective au ajuns în zona teritoriilor ocupate de arma franceză și română, ceace va avea de urmare ca materiile brute și celelalte articole de primă necesitate, se vor putea importa mai ușor din vechiul regat român și din părțile sale ardelene, atât de bogate în comori naturale.

„Voiu urmări cu cele mai radicale mijloace, urcarea artificială a preț urilor, precum și orice încercare a acaparării neonest".

Apoi, în încheiere, proclamațiunea cere supunerea necondiționată a tuturora la ordinele autorității, ca pricepând glasul vremii schimbate și în favorul său și până la rezolvarea definitivă a sorții sale, să-și păstreze calmul reclamat de seriozitatea prezentului, să respecte fără nici o rezervă toate drepturile celorlalte popoare, ca în schimb și ale sale să fie respectate de acestea și să trăiască în armonie frățească cu toți conlocuitorii acestor ținuturi ale frumosului și de Dumnezeu binecuvântatului nostru Banat. Timișoara la 28 Iulie 1919 (ss) dr. Aurel Cosma prefect al județului Timiș Torontal și al orașului Timișoara".

Am ținut să reproducem aproape în întregime această frumoasă proclamație a primului prefect român al județului Timiș-Torontal, pentrucă ea își are o deosebită semnificație, pentru anul 1938.

Din ziare se cunoaște atitudinea față de populația cehă, din regiunile cedate în urma pactului dela Muenchen, atât a autorităților ocupante dela Nord-est cât și dela sud-vest.

Să se compare cele două atitudini, a noastră din 1919 și a acestora din 1968, se desprinde neîndoios spiritul larg de dreptate al românului, care s'a ridicat prin atitudinea sa la o treaptă de superioritate, de cultură și civilizație, pe care puține popoare o au.

Deși dela actul instalării primului prefect român al Timiș Torontalului se vor împlini 20 ani abia în vara viitoare, am ținut să înfățișăm cititorilor noștri aceste părți din trecutul Banatului, acum cu prilejul sărbătoririi a 20 ani dela unire, evenimentul având legătura în înlănțuirea logică a faptelor cari au dus la unirea tuturor românilor.

OCTAV METEA

Nouile proecte ale conducerii orașului Arad

Se vor înființa: O casă de amanet și hale.—Se vor moderniza: Abatorul comunal și băile populare de pe Mureș.— Se va reorganiza exploatarea gazului

Arad, 27 Octombrie

Conducerea primăriei, ocupată de desvoltarea orașului nostru, și-a propus ca în viitorul apropiat să traducă în realitate o serie de proecte menite să aducă o înviorare simțitoare în viața noastră. Este vorba în primul rând de înființarea unei case de amanet pentru a scoate populația săracă din ghiarele cămătarilor și exploatatorilor nemiloși. In al doilea rând, după cum am mai anunțat, de clădirea unor hale pe seama vânzătorilor de alimente și zarzavaturi pe piețele locale. Prin aceasta se urmărește nu numai crearea unui venit pe seama orașului ci și asigurarea unor condițiuni strict igienice pentru desfacerea alimentelor, sănătatea locuitorilor cerând aceasta mai mult decât orice. Pentru anul viitor se proectează mărirea și modernizarea băilor populare „Neptun", cari s'au dovedit, de atâtea ori, de întindere și capacitate insuficientă pentru nevoile populației orașului. In privința aceasta există și un proect de mutare a acestor băi pe malul stâng al Mureșului, adică pe partea dinspre Cetate, terenul pe care-l ocupă actualmente urmând să fi transformat în parc. Tot pentru anul viitor este proectată edificarea noului abator, ale cărui planuri sunt făcute și acceptate atât de primărie cât și de ministerul agriculturii și domeniilor. Se mai proectează valorificarea uzinei de gaz, adică mai bine zis concesionarea ei unei societăți particulare sau unui particular, după cum va fi situația. Și ultimul proect, exploatarea în regie proprie de către primărie a serviciului de înmormântare.

Am expus mai sus proectele primăriei, așa cum au fost anunțate. Rămâne acum să examinăm câteva din ele și sub alt raport decât cel pe care-l vrea primăria.

In primul rând să luăm halele. A mai fost vorba despre acest proect, el urmând să fie realizat în locul actualului cinematograf „Central" — atât clădirea de iarnă cât și grădina de vară — apoi cazarma pompierilor. In actualul proect nu se vorbește unde vor fi clădite, dar bănuim că nu s'a renunțat la vechiul proect al desființării cinematografului comunal „Central" care stă ca un spin în ochii mitora și în primul rând al celor trei proprietari de săli particulare cari abia așteaptă scoaterea zilei de 1 Noembrie când sala va fi închisă. Credem și de părerea aceasta nu suntem numai noi, că cinematograful „Central" putea fi păstrat și pe mai departe, halele putând fi construite foarte bine într'o parte a pieții catedralei și în piața Impăratul Traian, care nu servește la nimica, nefiind nici parc, nici piață. Se vede însă că au fost interese mai mari cari au dictat desființarea cinematografului „Central" și prăpădirea — cuvântul e just! — a instalațiilor de acolo și a amenajamentului din grădina de vară!...

Inființarea casei de amanet, este o idee ce trebue salutată de toată lumea, pentru că prin realizarea ei o seamă de oameni vor fi scoși din ghiara cămătarilor locali și a sucursalelor casei de amanet din Timișoara. Este de dorit, ca această instituție financiară să fie cât mai curând realizată.

Transportarea băilor populare „Neptun" pe malul stâng al Mureșului este de asemeni o idee fericită însă păcătuește prin faptul că nu e practică: lungește în mod inutil drumul până la cabinele de desbrăcare. Din alt punct de vedere, credem că apropierea de pădurice și locurile umbroase din aleele Cetății, ar ușura anumite moravuri de... strand, ca să nu le zicem altfel.

O altă idee nouă a actualei conduceri a primăriei, este valorificarea uzinei și de gaz sau, cum am spus și mai sus, concesionarea ei. Motivul pentru care se intenționează acest lucru, este lipsa de rentabilitate a uzinei. De ce nu rentează uzina de gaz nu știm. Aceste două lucruri așezate alături-a, care nu dau nici un fel de explicație pe seama conducerii municipiului? Și apoi să punem o întrebare logică: dacă în exploatarea primăriei — adică a întreprinderilor comunale — uzina de gaz este deficitară, prin ce mijloace se va transforma în excedentară prin simplul fapt al trecerii ei în exploatarea unui particular, care în afară de suma cuvenită primăriei va trebui să câștige cheltuelile de regie, personal și amortizarea capitalului investit? Credem că rațiunea aceasta — dacă e aceia și nu alta care a determinat primăria să ia această hotărire — e tare subredă...

Este apoi vorba, ca toate aceste realizări, inclusiv luarea în exploatare proprie de către primărie, a serviciului de înmormântare — și minus concesionarea uzinei de gaz — să se facă prin colaborarea cu capitalul particular, prin transformarea lor în regii mixte.

Intențiile primăriei sunt frumoase și lăudabile, dar e oarecum ciudat că atunci când pe unele le tranformă în regii mixte sau le ia în exploatare proprie, pe altele le concesionează sau le desființează. Și aceste din urmă sunt din categoria acelora, cari produc câștiguri particularilor. Este deci inexplicabil deficitul ce-l produc în mâna primăriei. Credem că misterul acesta ar trebui lămurit într'un fel oarecare... E spre binele tuturor și în primul rând al primăriei și oamenilor săi.

Pescuitul la mare in greu impas

Ultima furtună a cauzat pescarilor pagube de peste un milion lei. — Problema creditului pescăresc

Constanța, 28 Oct.

In reportagiile apărute și în care ne-am ocupat despre furtuna care a bântuit zilele trecute pe Marea Neagră, aminteam printre altele că uraganul deslănțuit a provocat pagube și pescarilor maritimi.

Interesându-ne în această privință, ni s'a arătat o situație mult mai tragică și care ar conchide prin aceea că pescuitul la mare este în prezent compromis și dacă nu se va interveni de stat, această situație ameninșă să se permanentizeze. In prezent, pescarii de pe litoralul nostru, din lipsă de scule deoarece acestea le-au fost distruse de furtună, nu mai au posibilitatea să vâneze.

Dar, spre a se vedea mai bine acest lucru, este locul să amintim că din cele 11-12 taliene (instrumente de prins pește la mare) câte aveau pescarii maritimi din raza județului nostru 9 au fost distruse de furtună, pagubele ridicându-se la peste 1 milion lei, fiecare talian costând între 120-150.000 lei.

Și ceeace este mai trist, e că această lovitură s'a dat pescarilor tocmai în momentul când începuse sezonul vânatului de scrumbii, pește de pe urma căruia aceștia recoltează câștiguri destul de frumoase.

SA SE VINA IN AJUTORUL PESCARILOR

Anul trecut, în urma mai multor memorii prezintate de pescari d-lui Ionescu-Sisești, ministrul agriculturii și domeniilor, s'a hotărît să se acorde credite și pescarilor spre a-și putea recumpăra instrumentele de pescuit. Cum aceste împrumuturi urmau să le fie date de Creditul meșteșugăresc, s'a cerut pescarilor să se înscrie la Camera de muncă. Făcând însă cereri de înscriere la susarătata instituție, ei au fost mai întâi refuzați deoarece nu aveau cărți de capacitate, apoi că nu se primesc în prezent cereri, deoarece termenul pentru depunerea lor expirase.

In fața acestei situații, deși există o măsură a ministerului, pescarii nu se pot bucura de ea.

Ar fi bine să se vină în ajutorul lor cât mai grabnic posibil, fie acordându-li-se împrumuturi dela Creditul meșteșugăresc, fie dela Creditul agricol. Altfel riscăm să distrugem complet pescuitul maritim.

—xXo●oXx—

Solemnitățile dela Bolgrad

Vizita d-lor ministru Ghelmegeanu și rezident regal Cădere

Ismail, 28 Octombrie

Am mai arătat felul cum s'au desfășurat solemnitățile din comuna Giurgiulești și Reni la care au luat parte d-nii ministru al comunicațiilor Mihail Ghelmegeanu și rezident regal Victor Cădere. Pe tot parcursul dela Reni la Bolgrad, în toate gările frumos pavoazate, oaspeții au fost întâmpinați de un mare număr de locuitori, străjeri premilitari cu goarne.

In gara Bolgrad le-a urat bun sosit d. maior Radacovici, primarul orașului, împreună cu d. colonel Niculescu, comandantul garnizoanei, d. Mihail Tofan, procuror, d. Iarca vicepreședintele Camerei de comerț, ș. a.

La intrare în comuna Tabacu în fața unui frumos arc de triumf i-a primit primarul comunei, H. Armarache. Un număr mare de călăreți a însoțit convoiul de mașini până la catedrala din Bolgrad unde oaspeții au fost primiți de un foarte mare număr de locuitori și străjeri, cu coruri și cu flori.

In catedrala orașului, păr. Focșa a urat bun venit mulțumind pentru concursul dat la repararea catedralei și a oficiat un serviciu religios.

Apoi oaspeții au vizitat primăria orașului.

D. Radacovici i-a salutat în numele șefilor de autorități.

D. Victor Cădere a mulțumit pentru frumoasa primire făcută d-sale și d-lui ministru Ghelmegeanu.

D. ministru Ghelmegeanu spune că regiunea Bolgradului deși este locuită de mai multe minorități, are oameni cu suflet de buni cetățeni. D-sa a cerut o cât mai strânsă colaborare între toți cetățenii Bolgradului pentru binele județului, ținutului și al țării.

Apoi s'a pus piatra fundamentală a unei băi populare în imediată apropiere de uzina electrică.

La liceul de băeți, unul din cele mai bogate licee din țară, au fost primiți de străjeri cu fanfară și urale după care în sala de festivități s'a dat o producție corală.

La orele 8 jum. p. m. s'a dat, în saloanele cercului militar, un banchet la care au luat parte șefii autorităților, comandanții unităților, foștii demnitari și primari și fruntașii orașului. In timpul banchetului, corul catedralei sub conducerea d-lui Vasile Agura, a cântat cântece naționale, alternând orchestra regimentului de vânători.

D. Victor Cădere a toastat pentru M. S. Regele Carol II.

D. col. Turturescu a mulțumit, în numele populației, d-lui rezident regal și d-lui min. Ghelmegeanu.

D. col. Niculescu a arătat că a început o eră nouă prin înaltă voința a M. S. Regelui care va aduce numai binefaceri țării.

D. primar Radacovici a exprimat recunoștință din partea populației și a arăta realizările multiple efectuate în acest scurt timp în toate domeniile.

Au mai vorbit apoi d-nii judecător Corini, d. Jecov, prof. Mironescu, d. Iagolnițer, prof. Hristoforov.

Tuturor le-a răspuns d. ministru Ghelmegeanu, mulțumind pentru încredere și pentru frumoasa primire făcută.

Cât câștigă un muncitor din portul Galați

O statistică a biroului muncii

Galați, 28 Octombrie

După statistica întocmită de biroul muncii veniturile medii ale muncitorilor din portul Galați, pe intervalul 1 Iunie — 13 Septembrie 1938, au fost:

In luna Ianuarie, la secția manufactură, au lucrat 240 muncitori, cari au câștigat câte 584 lei de cap; în Februarie, 656 lei; în Martie, 1353 lei; în Aprilie, 345 lei; în Mai, 2089 lei; în Iunie, 2399 lei; în Iulie, 1936 lei; în August, 2080 lei.

La secția cereale au lucrat 171 muncitori cari au câștigat în luna Ianuarie 240 lei de cap; Februarie, 320 lei; Martie, 881 lei; Aprilie, 1516 lei; Mai, 412 lei; Iunie, 2409 lei; Iulie, 760 lei; August, 455 lei.

La secția rujari au lucrat 70 lucrători cari au câștigat în luna Ianuarie 66 lei de cap; în Februarie, 385 lei; în Martie, 399 lei; Aprilie, 1421 lei; Mai, 1066 lei; Iunie, 711 lei; Iulie, 195 lei și August, 1455 lei.

La secția cărbunari au lucrat 48 lucrători, câștigând în luna Ianuarie câte 2037 lei; Februarie, 546 lei; Martie, 894 lei; Aprilie, 2281 lei; Mai, 760 lei; Iunie, 598 lei; Iulie, 411 lei; August, 1703 lei.

La secția cherestea au lucrat 560 muncitori câștigând fiecare în luna Ianuarie câte 1292 lei; Februarie, 17 lei; Martie, 1308 lei; Aprilie, 2314 lei; Mai, 2712 lei; Iunie, 2855 lei; Iulie, 3620 lei; August, 1050 lei de cap.

La secția silozuri au lucrat 44 lucrători câștigând fiecare în luna Ianuarie 127 lei; Februarie, 35 lei; Mai, 315 lei; Iunie, 1504 lei; Martie, 64 lei; Aprilie, 541 Iulie, 683 lei; August, 4414 lei.

Alte prețuri maximale

fixate de primăria municipiului Constanța

Constanța, 28 Oct.

Comisia de fixarea prețurilor maximale, depe lângă primăria municipiului Constanța, a stabilit următoarele prețuri maximale la articolele de primă necesitate:

Carnea de vacă obișnuită, 26 lei kg.; antricotul de vacă, 28 lei kg.; gât și picioare de vacă. 11 lei kg.; carnea de berbec, 26 lei kg.; de oae, 17 lei kg.; de viței de lapte, 34 lei kg.; de porc. 34 lei kg.; cotlete de porc, 40 lei kg.; slănina de porc, 35 lei kg.; osânza de porc, 37 lei kg.; untura de porc, 42 lei kg.; lapte dulce în piețe, 7 lei kg.; la domiciliu, 8 lei kg.; iaurtul la ambulanți, 12 lei kg.; la lăptari, 16 lei kg.

Zahărul tos se va vinde la en-detail cu 32 lei kg.; cel cubic cu 34 lei kg. și cel tos dublu rafinat cu 32,25 lei kg.

Sarea se va vinde cu 2.70 lei kg. la depozit, iar revânzătorii o vor vinde cu 3.40 lei kg.

Petrolul (densitatea 0,825) se va vinde cu prețul de 3.50 lei și 4.13 lei kg la en-detail; ghiața cu 0.80 lei kg. și tărâțele cu 2.50 lei kg.

La restaurante prețurile mâncărurilor s'au fixat după cum urmează: o supă la cele de lux, 10 lei; la cele cl. I-a, 8 lei; la cele cl. II-a, 6 lei; cl. III-a. 5 lei și cl. IV-a, 4 lei; o ciorbă 12 lei, 10 lei, 7 lei, 6 lei și 5 lei; o mâncare din carne de vacă sau viței cu zarzavat 18 lei, 16 lei, 10 lei, 7 lei și 6 lei; o friptură la tavă din carne de vacă sau viței cu garnitură de legume 25 lei, 22 lei, 18 lei, 12 lei și 10 lei. Menuurile fixe vor avea următoarele prețuri: la restaurantele cl. I-a, 30 lei; cl. II-a, 25 lei; cl. III-a, 20 lei și la cl. IV-a 15 lei.

Restauratorii sunt obligați să prevadă la orice fel de mâncare cu carne de vacă sau de viței și cu legume de orice fel aceleași prețuri ca la mâncările similare tarifate.

Vapoarele „Dacia" și „România" in reparație

Poștalele vor face curse direct Constanța-Ha'ffa

Constanța, 29 Oct,

După stabilirea itinerariului celor două noui postale românești „Transilvania" și „Basarabia", vechile vase „România", „Regele Carol" și „Dacia" au fost legate la cheu, în așteptare.

Cum cele două noi motonave nu pot satisface cerințele serviciului, s'a hotărît ca ele să facă curse direct între Constanța și Alexandria, fără să mai atingă portul Haiffa, iar vechile postale să fie reparate și puse pe linia Constanța-Haiffa, astfel ca ele să nu mai lungească cursa până în porturile egiptene.

Cele două poștale „Dacia" și „România" vor fi reparate, primului făcându-i-se reparații complete la mașini și punte, iar celui de al doilea numai o verificare la mașini.

Reparațiile sunt făcute sub supravegherea d-lui ing. Postelnicu, șeful serviciului tehnic al SMR, iar lucrările sunt executate de atelierele direcțiunii portului, sub conducerea d-lor ing. Popa și Alecu.

Reparațiile, cari vor ține până la jumătatea lunii Noembrie vor fi făcute la timp, pentrucă imediat ce itinerariul va fi stabilit să poată pleca în cursă.

Ciudata arestare a unui hoț

El a fost închis de-o bătrână în cămară și păzit de un câine până la venirea poliției

Sibiu, 29 Oct.

Eri după masă, profitând de împrejurarea că locatarii nu erau acasă, un oarecare a pătruns prin fereastră în cămara casei d-lui Krauss din Sibiu str. Eroilor 5.

Inainte de a părăsi cămara de alimente, a sosit însă bătrâna Krauss de prin vecini.

Ea a observat o mișcare suspectă în cămară și s'a grăbit să încuie bine ușa cu cheia, a alergat apoi la câinele de pază, l-a slobozit din lanț și l-a așezat de pază la fereastră, astfel că hoțul n'a putut părăsi cămara, rămânând încuiat până când poliția chemată la fața locului și vecinii curioși au venit să-l ia pe sus. Când au deschis ușa, au văzut că hoțul lucrase în vremea șederii în cămară.

Folosindu-se de un drug de fier, el făcuse o spărtură în perete și dacă arestarea lui nu s'ar fi produs la vreme, poate scăpa din cușcă.

Spărgătorul este un anume Gheorghe Lazăr, și a fost înaintat parchetului local.

—xXo●oXx—

Haită de lupi

in jud. Lăpușna

Chișinău, 29 Octombrie

In com. Vorinceni (Lăpușna) și-a făcut eri apariția o haită de lupi.

Lupii, după ce au sărit gardul gospodăriei comunale. înalt de patru metri, au atacat 15 oi, omorând două și rănind grav 13.

Au intervenit sătenii, salvând restul de 200 oi și alungând lupii.

Port național din com. Șona jud. Făgăraș *Foto Anton*

Curier judiciar

Pe urmele traficanților cu numirile și înaintările din ministerul finanțelor

Ministerul finanțelor a dat o circulară adresată tuturor inspectoratelor și administrațiilor financiare —spre a fi transmisă și serviciilor dependente — prin care pune în vedere funcționarilor de tot ramul să comunice imediat Cabinetului dacă li s'au pretins sau dacă au plătit vreo sumă de bani spre a obține orice drept de serviciu (numire, transferare, mutare, înaintare, concediu).

Circulara subliniază că cei cari vor răspunde cu sinceritate și promptitudine, n'au a se teme de nici o sancțiune sau neplăcere. Dimpotrivă vor avea satisfacția că au contribuit și ei la curmarea unei racile vechi și la opera de purificare — îndeajuns întârziată— a departamentului.

Dimpotrivă însă, cei cari vor refuza concursul ce li se cere și vor fi descoperiți că s'au pretat la șperțuri și corupțiune spre a-și asigura sau promova situația în corpul funcționarilor „finanțelor", riscă să înfrunte riscurile legii penale.

❖

Circulara e, firește, bine venită și fericit inspirată.

Numai de n'ar prilejui revărsarea eternei răutăți omenești și atacurilor interesate.

❖

Ancheta judiciară în această afacere a continuat, de altfel, și Sâmbătă, toată ziua, sub conducerea d-lor jude instr. Odăgescu și procuror Vintilă Bănescu.

S'au efectuat numeroase noui descinderi.

Și s'au luat măgăloase suplimente și interogatorii preveniților: Adardo Giullianelli, Ion Crucianu și Aurel Tănăsescu-Zachia.

In deosebi au făcut obiectul unei atente scrutări agenda pseudoavocatului I. Cruciau și insemnările dintrânsa (referitoare la cazurile în cari a traficat și, uneori, chiar la prețul traficurilor).

Procesul fraudelor dela C. F. R.

Curtea de Apel s. I, formată cu d-nii consilieri Vintilă Cristescu, Ion Manea și Emil Vântu (procuror Vavila), a continuat desbaterile în procesul fraudelor dela c.f.r. în cari sunt implicați inginerul I. Ioanid, fost director al „Comercialului", Max Wurmbrandt, Efraim Schächter, Vladimir Golojorschi ș. a. osândiți, sever, de trib. Ilfov s. I.

Inculpații au cerut, în continuare, o serie nouă de probatorii în apărare spre a dovedi că apostilele și referatele false nu le aparțin precum și că restituirile — ce li se atribuie, ca fiind comise prin fraură — erau în realitate legale.

Curtea a amânat pronunțarea, pe aceste capăte de apărare, la 5 Noembrie a. c.

Buna credință la declararea in faliment trebue invocată cu... bună credință

Inalta Curte de Casație s. III a examinat un interesant caz de aplicațiune a art. 696 c. com. referitor la natura și efectele excepțiunei de bună credință pe care un debitor comerciant o poate invoca în instanța de declararea sa în stare de faliment.

In speță iată de ce era vorba: Comerciantul Șt. Rădulescu — la cererea băncii locale „Steaua" — fusese declarat în stare de faliment de trib. Teleorman, cu ocazia respingerii unei cereri de concordat preventiv provenind din procedura de lichidare judiciară.

Sentința tribunalului s'a confirmat și de Curtea de apel din București s. II-a; a fost însă casată de înalta curte s. III pe motiv de omisiune esențială, deoarece Curtea nu luase în considerare excepțiunea de bună credință invocată de debitor, care pretindea că creanța băncii oponente n'ar avea ființă și că toți ceilalți creditori au fost între timp dezinteresați.

Apelul s'a rejudecat deci din nou, de Curtea de apel din București s. I care, socotind întemeiată excepțiunea de bună credință invocată, a admis apelul și a ridicat starea de faliment.

Banca creditoare a făcut atunci recurs contra acestei deciziuni noui.

Inaintea înaltei curți, d-nii av Gh. Banu și Stelian Ionescu, din partea recurentei, au susținut că creanța băncii a fost difinitiv stabilită, cu autoritate de lucru judecat, atât în procedura de verificare prevăzută de legile de lichidare judiciară și de concordat preventiv, cât și pe calea unei acțiuni cambiale anterioare. In asemenea condițiuni excepțiunea de bună credință, bazată pe art. 696 c. com. n'ar putea fi invocată de debitor contra autorității lucrului judecat.

Refuzul de plată, pe motiv de bună credință, nu poate fi invocat decât în cazul când raportul de creanță nu a fost definitiv tranșat prin autoritatea lucrului judecat sau când se invocă plăți sau alte cauze de liberațiune posterioare hotărârii rămase definitivă, ceeace în cauză debitorul nici n'a susținut.

Intimatul a obiectat că în instanța de declararea falimentului nu se examinează temeinicia refuzului de plată bazat pe excepțiuni de bună credință. Instanța are în vedere numai dacă debitorul, în cugetul lui, invoacă cu bună credință excepțiunea refuzului de plată, pe care el (în subiectivitatea lui) îl socotește întemeiat. Prin urmare excepțiunea de bună credință, despre care tratează art. 696 c. com., având un caracter subiectiv aprecierea instanței de fond se referă astfel la o simplă chestiune de fapt ce nu poate fi deci cenzurată de înalta curte, chiar dacă pretențiunea creditorului s'ar baza pe o sentință intrată în puterea lucrului judecat.

Inalta curte, sub președinția d-lui Dimitrie Lupu, a admis recursul și a casat din nou decizia instanței de fond, cu trimitere spre nouă judecare.

Contrabandiștii de ciorapi din Sighetul Marmației

D. procuror Volvoreanu a dat rechizitor direct de trimitere în judecata tribunalului corecțional contra bandei de contrabandiști formată din iudeo-maghiarii: DAVID BERGHER, din Sighet (str. Șincai 60), IANCU IOSIF FISCHMANN, tot din Sighet (str. Șincai 68) și CAHAN SAUL LEIB, exploatator de păduri, din Sighet (str. Iosif Man 8) — precum și contra prepusului lor din București LADISLAU SCHLESINGHER (din b-dul Elisabeta 87).

Toți patru sunt învinuiți că au introdus clandestin în țară — primii trei, peste frontieră, iar ultimul prin vânzări frauduloase — cantități considerabile de ciorapi fabricațiune Cehoslovacă „Kunerth", cu fraudarea drepturilor vamale.

Ultimul transport, de 600 perechi, le-a fost însă fatal, fiindcă i-a trădat, înlesnindu-se astfel prinderea lor asupra faptului.

Speculanți

D. procuror Antonescu a deschis acțiune publică — cu concluzii de trimitere deadreptul în judecată corecțională — contra brutarului M. Martini (din str. Moșilor 108) și a comerciantului de coloniale Manug Aluzian (din b-dul Carol 63).

Ambii sunt învinuiți de speculă ilicită.

Cel dintâi a fabricat, adică, pâine „lipsă la cântar" iar celalt a vândut marfa clienților săi, cu bunăștiință și... folos.

Pentru buna administrare a justiției

Inalta Curte de casație s. II a judecat recursul făcut de funcționarul din C. F. R. Eu. g. Bossel împotriva deciziunii Curții de apel din București s. V, prin care, admițându-se apelul parchetului și al Căilor ferate împotriva sentinței de achitare a tribunalului Ilfov s. III, a fost condamnat la un an închisoare corecțională pentru delapidare de bani publici și la 138.055 lei despăgubiri civile.

Recurentul, casier de bilete în gara de Nord era învinuit că și-ar fi însușit suma de lei 138.055 din vânzarea „tichetelor cu pătrățele" și a cupoanelor respective, care se emiteau pe vremea aceea, pentru distanțe mari.

In desvoltarea motivelor de casare, recurentul a susținut că deciziunea condamnatorie a putut fi pronunțată numai prin eronată interpretare a raportului de expertiză dresat în cauză, deoarece deși acest raport constată că lipsa unei părți din suma imputată nu însemnează însușirea ei de recurent, ci e rezultatul unei greșite decupări a pătrățelelor, — a căror cupoane s'au găsit însă intacte, iar restul lipsei nu poate fi precizată, — deciziunea afirmă totuși exact contrarul, și anume că însușirea sumei ar rezulta din conținutul raportului de expertiză.

Inalta Curte a reținut doar acest motiv de casare, renunțând la examinarea celorlalte, și admițând recursul, a trimis afacerea spre o nouă judecare în fața instanțelor de fond.

N'a făcut cămătă

D-na Alexandrina Ioanid (din str. Wilson 1) și d. Nicolae Nica (din str. Logofătul Udriște 6) ne comunică — printr'o acțiune — că ar fi inexactă și calomnioasă știrea înserată în Iulie 1938 cum că au fost trimiși în judecată pentru cămătă, și ne cere a desminți.

Regretăm că nu putem satisface dorința petiționarilor, deoarece trib. Ilfov s. IV, cu certificatul nr. 65.868 din 28 Octombrie a. c., atestă că — în „prin rechizitorul cu nr. 77.026 din 5 Iulie 1938" — Parchetul — „a trimis în judecată pe dumnealor Alexandrina Ioanid și Nicolae C. Nica" — cu adresele de mai sus — pentru faptul că „prima a împrumuntat bani cu dobândă nepermisă de legea cametei, iar cel de al doilea a servit ca intermediar — care rechizitoriu s'a repartizat acestei secțiuni... și are termen de judecată la 12 Decembrie 1938".

S'a încheiat instrucția

D. judecător C. Petrescu, titularul cabinetului I instrucție — înapoiat din concediu — a procedat la efectuarea desbaterii contradictorii în cauzele privitoare pe inculpații: Petre Sava, Iancu Mirea, Izu Esra Grünberg ș. a. — și — Mihail Florescu.

Primii, sunt implicați în afacerea spargerilor nenumărate ce au terorizat anul trecut periferiile Capitalei (prada scurgându-se prin complicitatea lui Grünberg) iar Florescu e autorul unor rentabile escrocherii, cu numiri și înaintări.

Anchetele s'au sfârșit.

Ordonanțele definitive se vor da Luni.

—xXo●oXx—

Numiri de funcționari în ținutul Nistru

Chișinău, 29 Octombrie

In conformitate cu dispozițiunile nouei legi administrative prin deciziunea d. Dinu Simian, rezident regal al ținutului Nistru, dată la 27 Octombrie 1938, au fost numite pe timp de șase ani, în funcțiunile de primari și ajutori de primari, în orașele de reședință din ținutul Nistru, următoarele persoane: la Tighina d. col. Petre Dragomir, actualul primar, ca primar și d. av. Buciuceanu Ion, ca ajutor de primar; la Orhei, d. Maho Vasile, fost director de liceu, ca primar și av. Mihăilescu ca ajutor de primar.

UN SĂTEAN IN LUPTĂ CU UN URS

Slănic (Moldova, 29 Oct.

Locuitorul Gh. Șilochi, pierzându-și vaca, a plecat să o caute în pădurea Oituzului.

Nu s'a depărtat omul prea mult de sat, când deodată a auzit, prin pădure, foșnind.

Crezând că e vaca, omul s'a apropiat, dar deodată s'a simțit strâns în brațe de un urs uriaș.

Dihania l-a izbit de copaci, i-a produs răni grave la cap și brațe.

In lupta lor, ursul a voit să-l prindă din nou în brațe și să-l sugrume, dar omul l-a apucat pe urs zdravăn de gât ținându-l strâns cu o mână.

Cu cealaltă mână l-a lovit pe urs în pântece cu o secure, făcându-i o rană mare.

Ursul, deși rănit a voit să-l prindă pe om și să-l ducă într'o prăpastie.

Acesta însă s'a smucit din brațele animalului, pe care l-a repezit în prăpastie, el reușind să scape și să alerge în sat, de unde a fost dus la spitalul Tg.-Ocna.

Gh. Șilochi cu numeroase răni, și totuși în afară de orice pericol, a spus locuitorilor această întâmplare, la care, ca e drept, s'a asistat nimeni.